اهمیت اقتصاد اطلاعات

اطلاعات:

اطلاعات به داده‌هایی اطلاق می‌شود که دارای مفهومی خاص بوده و استفاده‌کننده بتواند به سهولت آن را گردآوری، طبقه‌بندی، تلخیص و در مواقع مناسب و ضروری پس از نتیجه و تحلیل و تفسیر مورد بهره‌برداری و استفاده قرار دهد.

اقتصاد:

اقتصاد علمی است که رفتار بشر را به‌عنوان رابطی میان منابع و وسایل کمیاب مطالعه می‌کند. به‌عبارت‌دیگر اقتصادی کردن منابع کمیاب مسئله اصلی اقتصاد است.

اقتصاد اطلاعات:

اقتصاد اطلاعات آن بخش از اقتصاد است به بهره‌وری و کسب سود از روش‌های اطلاع‌رسانی، ارتباطی و اطلاعات به‌صورت بعضاً الکترونیکی در جهت فروش و عرضه محصول و خدمات برای جامعه مخاطبان خود می‌پردازد.

فعالیت‌های اقتصادی دخیل در ایجاد، جمع‌آوری، کاربرد و مدیریت اطلاعات و همچنین فناوری‌های مرتبط با آن و شاخه‌های آن درواقع شیوه‌های مولد هستند که قبلاً تصور آن نمی‌شد. می‌توان گفت که اقتصاد اطلاعات دارای انگیزه و توانایی لازم برای ایجاد تغییرات شگرف در دنیا است. دایره المعارف پیوسته ویکی‌پدیا، اقتصاد اطلاعات را رشته‌ای می‌داند که به مطالعه چگونگی تأثیرات اطلاعات بر تصمیمات اقتصادی می‌پردازد. این نوع اقتصاد در سه بستر مجزا اما مرتبط مطرح می‌گردد:
نخست بستری است که در آن اطلاعات تعریف می‌شود و ویژگی‌های اقتصادی آن مشخص می‌گردد، دیگری بستر اقتصاد کلان است که در آن نقش اطلاعات در ساختار اقتصاد ملی توصیف و تا حد ممکن سنجیده می‌شود و سوم بستر اقتصاد خرد است که در آن ارزش‌ها و هزینه‌های اقتصادی وابسته به اطلاعات به شکل‌های خاص موردبحث قرار می‌گیرد.
نظام اقتصادی نوینی که شکل‌گرفته است با استفاده از فن‌آوری‌های نوین شبکه‌های ارتباطی به تبادل اطلاعات می‌پردازد و علمی که به مطالعه اطلاعات و سرمایه‌گذاری درزمینه های جدید مثل تولید اطلاعات، گردآوری و اشاعه جهت توسعه اقتصادی می‌پردازد اقتصاد اطلاعات است.

اقتصاد نوین سه ویژگی متمایز دارد:

1. جهانی است
2. معطوف به اشیا و امور غیرملموس چون ایده‌ها و اطلاعات است
3. اجزای آن به‌شدت باهم در ارتباط است.

این سه نوع، ویژگی جدیدی از بازار و جامعه را ایجاد و تأسیس کرده‌اند که از یک شبکه جهانی موجود در همه‌جا نشئت می‌گیرد. اصطلاح اقتصاد اطلاعات اولین بار در دایره المعارف اقتصادیون در دهه ۱۹۶۰ ظهور پیدا کرد. ولی در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی در دهه ۱۹۸۰ به‌کاربرده شد که هم‌زمان با مطالعات ارزیابی نظام‌های اطلاعاتی بوده است. این موضوع ابتدا بر موضوعاتی مانند تحلیل‌های هزینه و اثربخشی خدمت اطلاع‌رسانی متمرکز بوده و پس‌ازآن مطالعات ارزش اطلاعات برای کاربران کتابداری و اطلاع‌رسانی هزینه محور وجود دارد.

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

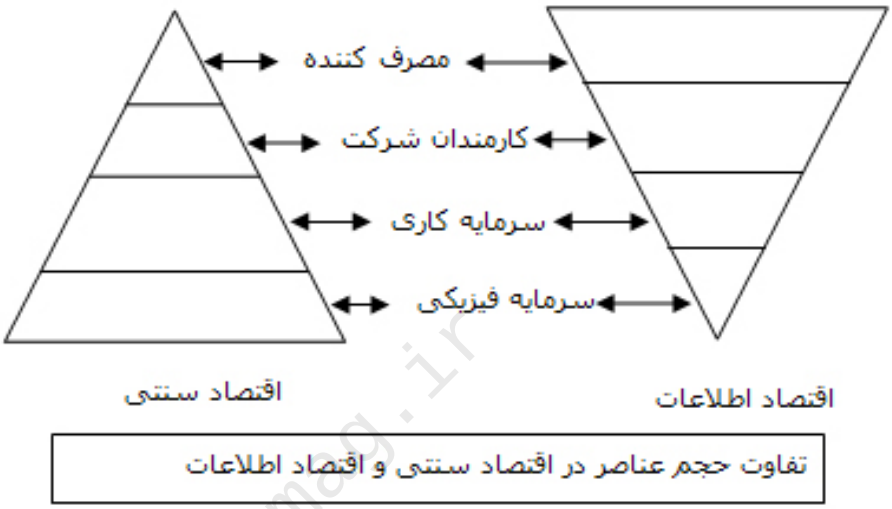

تفاوت حجم عناصر در اقتصاد سنتی و اقتصاد اطلاعات

lib2mag.ir

ویژگی‌های اقتصاد اطلاعات:

اگر ارزش اطلاعات و دانایی را تقلیل و آن را به‌عنوان یک کالا موردبررسی قرار دهیم، اطلاعات در مقایسه با سایر کالاهای اطلاعاتی دارای مزایا و معایبی است که در این قسمت به‌اختصار نام برده می‌شود.

مزایای اطلاعات به‌عنوان یک کالا

1. عدم محدودیت و فناپذیری اطلاعات
2. استفاده و فروش هم‌زمان آن به چندین نفر
3. توانایی ایجاد ارزش‌افزوده در کالاها و خدمات
4. اشتغال‌زایی اطلاعات
5. خطرآفرین نبودن تولید بیش‌ازحد اطلاعات
6. تأثیر زمان بر ارزش اطلاعات
7. انعطاف‌پذیری قیمت اطلاعات
8. سودآور و درآمدزا بودن تولید و تجارت اطلاعات در مقایسه با سایر تجارت‌ها
9. اطلاعات به‌عنوان ماده اولیه در جهت کاستن هزینه‌ها
10. عدم محدودیت و دائمی بودن مالکیت اطلاعات

معایب اطلاعات به‌عنوان یک کالا

1. هزینه‌های آشکار در زمینه‌های نیروی کار، تجهیزات و خرید
2. بازدهی نامعلوم
3. بازدهی کم اقتصاد اطلاعات در ایران
4. اطلاعات مستقیماً مولد نیست

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

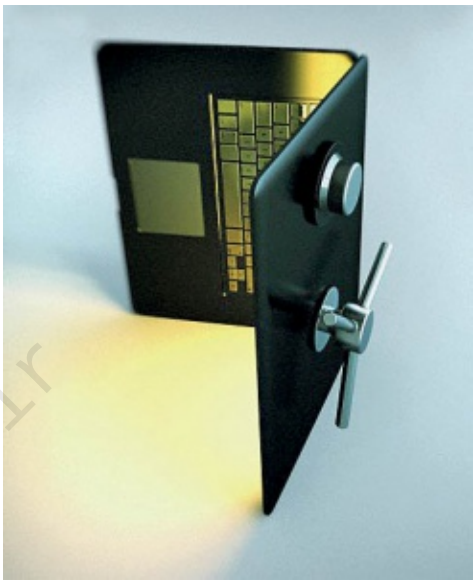

اطلاعات یک منبع حیاتی برای پیشرفت علمی و اقتصادی در هر کشوری محسوب می‌گردد. در این زمینه باید اذعان کرد که سطح تولید اطلاعات در کشور ما بسیار پایین است و درواقع هنوز اهمیت اطلاعات شناخته‌نشده است.با توجه به فن‌آوری نوین ما هنوز یکی از واردکنندگان اطلاعات کشورهای توسعه‌یافته هستیم و هنوز نتوانسته‌ایم جایگاه مناسبی را در بین کشورهای توسعه‌یافته کسب کنیم و این خود حاصل عوامل مختلفی است که برخی از آن‌ها عبارت‌اند از:

1. خصلت دوگانگی اقتصاد
2. وابستگی فن‌آوری
3. اتکای اقتصاد ایران به صادرات تک‌محصولی نفت

این مشکلات اقتصادی که گریبان گیر اقتصاد کشور است باعث شده هنوز اقتصاددانان ما درگیر مباحث پایه‌ای باشند و تا زمانی که این مباحث برطرف نشود مجال بررسی اقتصاد اطلاعات به مسئولان دولتی ایران داده نمی‌شود. برخی عواملی که توجه به آن‌ها موجب شکوفایی و توسعه اقتصادی کشور می‌شود:

1. ایجاد نظام ملی اطلاع‌رسانی مناسب در کشور برای تولید، گردآوری، سازمان‌دهی، مدیریت، اشاعه و مصرف اطلاعات
2. توسعه زیرساخت‌های فن‌آوری‌های اطلاعات و ارتباطات به‌صورت همگام و منظم در تمامی ساختارهای جامعه
3. ایجاد رابطه تنگاتنگ بین نیازهای جامعه و تحقیقات دانشگاهی
4. توجه به تحقیق و پژوهش از سوی مدیران و سازمان‌های مختلف

بازاریابی خدمات اطلاعاتی

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

در مفهوم عام بازاریابی فرآیند سازمان‌دهی شده‌ای از برنامه‌ریزی‌ها، اجرای طرح‌ها، قیمت‌گذاری، ترویج و اشاعه ایده‌ها، تولیدات و خدمات برای حصول به رضایت فردی و سازمانی است. مرکز اطلاع‌رسانی باید ضمن معرفی خدمات و محصولات و توصیف آن‌ها به بازارهای هدف اصلی به‌منظور رفع نیازهای اطلاعاتی آن‌ها صورت می‌گیرد. بنابراین لازم است با بهره‌گیری از تجربیات موجود درزمینهٔ بازاریابی و پذیرش چارچوب‌های اصلی آن عوامل مؤثر و عناصر اصلی در بازاریابی خدمات اطلاعاتی تعیین و سپس به تدوین طرح بازاریابی و شیوه‌های معرفی خدمات و محصولات پرداخته شود.

درنتیجه در عصر حاضر که درواقع عصر اطلاعات است آشنایی با اقتصاد اطلاعات و بازاریابی خدمات اطلاعاتی یک الزام است و با توجه به اینکه اطلاعات به‌عنوان یکی از منابع اصلی درآمدزایی کشورهای توسعه‌یافته درآمده است خوب است که کشور ما نیز به توسعه زیرساخت‌های اطلاعاتی خود بپردازد. دراین‌بین کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی و همچنین متخصصان این حوزه نقش بسزایی را دارند که می‌توانند با بازاریابی خدمات اطلاعاتی درآمد ملی را از این راه افزایش دهند و موجب رشد و تعالی کشور شوند.

امید است با آشنایی کتابداران و اطلاع‌رسانان با این مفاهیم و کسب مهارت‌های ذکرشده از طریق مجراهای بیان‌شده بتوان پویایی و سودمندی کتابداری و اطلاع‌رسانی را نمایان‌تر ساخت.

منابع:

- ابراهیمی، رحمان. "اقتصاد اطلاعات و بازاریابی خدمات اطلاعات" . ارتباط علمی، دوره دهم شماره دوم، ۱۳۸۷/
- ام هایس، رابرت، ترجمه حمیدرضا جمالی مهموئی. دایره المعارف کتابداری و اطلاع‌رسانی
- حنفی نیری، کریم. "تحقیق و توسعه در ایران" .۱۳۸۵/

نویسنده:سمانه مثنوی

مشخصات استناددهی به این مقاله

نویسنده(ها):	سمانه مثنوی
عنوان مقاله:	اهمیت اقتصاد اطلاعات
عنوان مجله:	کتابدار ۲.۰ –(عنوان لاتین: 2.0 i-Kitbdr)
دوره مجله(Vol):	۱
شماره مجله(Issue):	۴
سال(Year):	۱۳۹۴
شناسه دیجیتال(DOI):	
لینک کوتاه:	http://lib2mag.ir/2080

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

lib2mag.ir

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.